

СИЛЛАБУС
2023-2024 оқу жылының көктемгі семестрі
«5В05102 -Биология» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зер. сабақтар (ЗС)		
98482 Фармакогнозия негіздері	5	15	30	0	5	6
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
оффлайн	БП	модулді	анализді	Оффлайн, жазбаша		
Дәріскер	Мамурова Асем Глеужанқызы б.ғ.к., қауымдастырылған профессор биоалуантүрлілік және биоресурстар кафедраның профессор міндетін атқарушысы					
e-mail:	amamurova81@mail.ru					
Телефоны:	87026118430					
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ						
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*			ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)		
<p>Сипаты: Курс дәрілік өсімдіктерді сатып алу, стандарттау, сапасын бақылау, сақтау және қайта өңдеу бойынша ғылыми негізделген ұсыныстарды ескере отырып, дәрілік өсімдіктердің ресурстарын тиімді пайдалану бойынша болашақ мамандардың білімдерін, біліктілігі мен тәжірибелік дағдыларын қалыптастыруға бағытталған және дәрілік өсімдіктердің классификациясы, өсімдік қорын ұтымды пайдалану негіздері, дәрілік өсімдік шикізатын дайындау процесінің әдістері туралы білім беру</p>	<p>1. Дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы тауарларды өткізу бойынша қызметті жүзеге асырады, НҚА салыстырады және ажыратады, есептің негізгі принциптері, кәсіби қызмет шеңберінде іскерлік құжаттаманы тестілейді, тауарлық-матерналдық құндылықтардың есебін ажыратады; фармацевтикалық нарықтың тауар өткізу жүйесінің негізгі буындарында жұмысты ұйымдастыруға дағдыланған, кәсіби қызмет шеңберінде моральдық-этикалық нормаларды ажыратады.</p>			<p>1.1 Фармакогнозия пәнін оқу нәтижесінде зертханалық және технологиялық жабдықтарды қолдана алады; дәрілік заттардың сапасын анықтай алады; 1.2 Олардың сапасын бағалай алады; 1.3 Фармацевтикалық сапа жүйесінің құжаттамасын жасай алады;</p>		
	<p>2. Фармацевтикалық технологияны дамытудың негізгі үрдістерін және қазіргі заманғы дәрілік нысандар мен терапевтік жүйелерді құрудағы жаңа бағыттарды бағалайды, денсаулық сақтау саласындағы ұлттық және нормативтік-техникалық актілерге сәйкес құжаттамаға сәйкес технологиялық және конструкторлық құжаттаманы ресімдейді.</p>			<p>2.1 Фармакогнозия пәнін оқу барысында тәжірибе жасау барысында химиялық қосынларды ажырата білу және дайындау қабілетін көрсете алады; 2.2 Қоршаған ортаның сапасы - қоршаған ортаның құрамы мен қасиеттерінің сипаттама негізгі мағынасын талдауға үйрету туралы білімдерін қолданады.</p>		

	<p>3. Дәрілік заттардың сапасын дәріханаішілік бақылау нәтижелерін сипаттайды, түсіндіреді және бағалайды және фармацевтикалық сапа жүйесінің құжаттарына зерттейді; зертханалық және технологиялық жабдықтарды пайдаланады; зертханалық-өлшеп-орау жұмыстарын жүргізуді ресімдейді.</p>	<p>3.1 Дәрілік заттаға сандық анықтауды жүргізе алады; 3.2 Фармакогнозия саласы бойынша жаңа білім алуға бағытталған заңдылықтарды білуі керек. 3.3 Ғылыми әдебиеттермен жұмыс жасау, алынған ақпаратты талдау.</p>
	<p>4. Оқу үрдісіне енгізу үшін оқу жоспарларын әзірлеу, оқытудың заманауи әдіснамаларын әзірлеу және университеттегі оқыту мәселелері бойынша құзыретті болу, талдау стратегиясын ұсынып, мамандықтың бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етуге бағытталған ұйымның стратегиясын әзірлеу;</p>	<p>4.1 Фармакогнозия негіздері пәні номалау бойынша қолданатын зерттеу әдістерін білімдерін қолданады; 4.2 Зерттеу жұмысында дәрілік өсімдіктердің сапасын номалау заманауи әдістерін қолданады; 4.3 Дәрілік өсімдіктердің алуан түрліліктің сақталуы мен тұрақты пайдаланылуын қамтамасыз ететін қоршаған орта сапасының көрсеткіштерін деңгейлерін сараптау және бекітілген зерттеудің әртүрлі әдістерін қолданудың маңызын және жалпы принциптерін түсіндіре алады.</p>
	<p>5. Дәрілік өсімдіктер ресурстарды үнемдейтін бағдарламаларды әзірлеуге және енгізуге қатысу, сараптамалық карталарды құрастыру, жаңа технологияларды әзірлеу, ғылыми зерттеулерді көрсету және негіздеу;</p>	<p>5.1 Дәрілік өсімдіктерді сақтау, көбейту әдіснамасы туралы ақпаратты табады және сыни тұрғыдан талдайды; 5.2 Дәрілік өсімдіктер бойынша әдіснамасына сәйкес сауатты, қисынды, ақылға қонымды түрде өзіндік пікірлер мен бағалауды қалыптастырады.</p>
Пререквизиттер	Ботаника, Латын тілі, Органикалық химия, Биологиялық химия,	Аналитикалық химия,
Постреквизиттер	Дәрі-дәрмек технологиясы, Фармацевтикалық химия,	
Оқу ресурстары	<p>Әдебиет: Негізгі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Махатов Б. Қ., Патсаев Ә.Қ., Орынбасарова К.К., Қадишаева Ж.А. Фармакогнозия: оқулық. – Шымкент. – 2011. – 492б. 2. Муравьева Д.А., Самылина И.А., Яковлев Г.П. Фармакогнозия. Учебник. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ОАО Издательство «Медицина», 2010. – 656 с.: ил. 3. Государственная фармакопея Республики Казахстан. Т.1. – Алматы: Издательский дом «Жибек жолы», 2008. 4. Государственная Фармакопея СССР: Вып. 1. Общие методы анализа/ МЗ СССР. – 11-е изд., доп. – М.: Медицина, 1987. – 336 с. 5. Фармакогнозия: учебно-методическое пособие для студентов по специальности «Ветеринарная фармация» / Н.П. Лукашевич [и др.]. – Витебск: ВГАВМ, 2011. – 118 с 	

	<p>6. Яковлев Г.П., Белодубровская Т.А., Березина В.С. - Лекарственное сырье растительного и животного происхождения. Фармакогнозия 7. https://www.youtube.com/watch?v=sb-k7rxYDnI 8. https://www.youtube.com/watch?v=B_JOwdIMev4 9. https://www.youtube.com/watch?v=VZsB8AgjT18</p>
--	---

<p>Пәннің академиялық саясаты</p>	<p>Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың <u>Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен</u> айқындалады.</p> <p>Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.</p> <p>Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.</p> <p>Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.</p> <p>Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа <u>«Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі»</u> тәрізді құжаттармен регламенттеледі.</p> <p>Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.</p> <p>Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail bahty@kaznu.kz немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы https://teams.microsoft.com/l/channel/19%3a6fdd43b2c69b47e9bab1bba4668d0582%40thread.tacv2/%25D0%259E%25D0%25B1%25D1%25D0%25B9?groupId=cd94c3ef-7914-49d7-84a8-7cbf0a14d218&tenant кеңестік көмек ала алады.</p>
--	---

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

<p>Оқу жетістіктерін есептеудің рейтингтік әріптік бағалау жүйесі</p>			<p>Бағалау әдістері</p>	
<p>Баға</p>	<p>Баллдардың сандық баламасы</p>	<p>% мәндегі балла р</p>	<p>Дәстүрлі жүйедегі баға</p>	<p>Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті</p>

A	4,0	95-100	Өте жақсы	және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.	
A-	3,67	90-94			
B+	3,33	85-89	Жақсы	Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.	
B	3,0	80-84		Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік	0
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	10 x 7 = 70
C	2,0	65-69		Өзіндік жұмысы	15 x 2 = 30
C-	1,67	60-64	Қанағаттанарлық	ЖИЫНТЫҒЫ (АБ1, АБ2)	100
D+	1,33	55-59		Қорытынды бақылау (емтихан)	40
D	1,0	50-54			100
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз	Қорытынды бағасы = $\frac{АБ1+АБ2}{2} \times 0,6 + 0,4 \times \text{Емт}$	
F	0	0-24			

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
МОДУЛЬ 1 Жалпы фармакология (1-4 апта)			
1	Д 1. Фармакогнозияға кіріспе. Фармакогнозия – ғылым және оқу пәні ретінде. Пәннің негізгі түсініктері. Фармакогнозия пәнінің дамуының қысқаша тарихи сипаттамасы.	1	
	СС 1. Дәрілік өсімдік шикізатын фармакогностикалық талдау. Макроскопия. Микроскопия.	2	10
2	Д 2. «Жапырақтары» дәрілік өсімдік шикізатын макроскопиялық және микроскопиялық талдау.	1	
	СС 2. «Жапырақтары» дәрілік өсімдік шикізатына макроскопиялық талдауды шикізаты жапырақтары болатын дәрілік өсімдікті мысалыға ала отырып жасау. Макроскопиялық талдау техникасы.	2	10
	ОБӨЖ 1. БӨЖ 1 орындау бойынша кеңес беру.		
3	Д 3. «Гүлдері» дәрілік өсімдік шикізатын макроскопиялық және микроскопиялық талдау.	1	

	СС 3. «Жапырақтары» дәрілік өсімдік шикізатын микроскопиялық талдау. Дәрілік өсімдік шикізатын талдау кезінде қолданылатын микроскопиялық техника.	2	10
	БӨЖ 1. Дәрілік өсімдік шикізатының өзі екендігін анықтау әдістері. Макроскопиялық талдау.		15
4	Д 4. «Шөбі» дәрілік өсімдік шикізатын макроскопиялық және микроскопиялық талдау.	1	
	СС 4. «Гүлдері» дәрілік өсімдік шикізатына макроскопиялық талдауды шикізаты гүлдері болатын дәрілік өсімдікті мысалыға ала отырып жасау. Макроскопиялық талдау техникасы.	2	10
МОДУЛЬ 2 Фитоценоздың өзекті мәселелерін шешу (5-15 апта)			
5	Д.5. «Қабығы» және «Бүршіктері» дәрілік өсімдік шикізатын макроскопиялық және микроскопиялық талдау.	1	
	СС. 5 «Шөбі» дәрілік өсімдік шикізатына макроскопиялық талдауды шикізаты шөбі болатын дәрілік өсімдікті мысалыға ала отырып жасау. Макроскопиялық талдау техникасы.	2	10
6	Д.6. «Жемістері» мен «Тұқымдары» дәрілік өсімдік шикізатын макроскопиялық және микроскопиялық талдау.	1	
	СС. 6. Эндозоогенез, сингенез, гологенез терминдерін талдау және қолдану жүйесі	2	10
	ОБӨЖ 2. БӨЖ 2 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: Мониторингтің теория – әдістемелік негізі.		
7	Д.7. «Тамырлары және басқа жер асты мүшелері» дәрілік өсімдік шикізатын макроскопиялық және микроскопиялық талдау.	1	
	СС.7. «Шөбі» дәрілік өсімдік шикізатын микроскопиялық талдау. Дәрілік өсімдік шикізатын талдау кезінде қолданылатын микроскопиялық техника.	2	10
	БӨЖ 2. «Жапырақтары» дәрілік өсімдік шикізатын дайындау ерекшеліктері. Жинау, кептіру, сақтау ерекшеліктері. Латынша, қазақша және орысша атаулары, қолданылуы, дәрі-дәрмектері.		15
Аралық бақылау 1			100
8	Д. 8. Дәрілік өсімдіктердің химиялық құрамы.	1	
	СС 8. «Қабығы» және «Бүршіктері» дәрілік өсімдік шикізатына макроскопиялық талдауды шикізаты қабығы және бүршіктері болатын дәрілік өсімдікті мысалыға ала отырып жасау. Макроскопиялық талдау техникасы.	2	10
	ОБӨЖ 3. БӨЖ 3 орындау бойынша кеңес беру.		
9	Д. 9. Дәрілік өсімдік шикізатын гистохимиялық және микрохимиялық талдау.	1	
	СС.9 «Қабығы» және «Бүршіктері» дәрілік өсімдік шикізатын микроскопиялық талдау. Дәрілік өсімдік шикізатын талдау кезінде қолданылатын микроскопиялық техника.	2	10
	БӨЖ 3. «Гүлдері» дәрілік өсімдік шикізатын дайындау ерекшеліктері. Жинау, кептіру, сақтау ерекшеліктері. Латынша, қазақша және орысша атаулары, қолданылуы, дәрі-дәрмектері.		10
10	Д 10.: Дәрілік өсімдік шикізатын дайындау үрдістерінің негіздері.	1	
	СС. 10. «Жемістері» мен «Тұқымдары» дәрілік өсімдік шикізатына макроскопиялық талдауды шикізаты жемістері және тұқымдары болатын дәрілік өсімдікті мысалыға ала отырып жасау. Макроскопиялық талдау техникасы.	2	10
	ОБӨЖ 4. БӨЖ 4 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: Балхаш көлі және ҚР басқа экологиялық қауіпті аймақтарының мониторингі.		
11	Д.11. Дәрілік өсімдік шикізатын стандарттау.	1	

	жасау. Макроскопиялық талдау техникасы.		
12	Д.12. Дәрілік өсімдіктің және дәрілік өсімдік шикізатының жіктелу жүйесі.	1	
	СС.12 «Тамырлары және басқа жер асты мүшелері» дәрілік өсімдік шикізатын микроскопиялық талдау. Дәрілік өсімдік шикізатын талдау кезінде қолданылатын микроскопиялық техника.	2	5
	БӨЖ 4. «Шөбі» дәрілік өсімдік шикізатын дайындау ерекшеліктері. Жинау, кептіру, сақтау ерекшеліктері. Латынша, қазақша және орысша атаулары, қолданылуы, дәрі-дәрмектері.		10
13	Д.13 «Жапырақтары» дәрілік өсімдік шикізатын дайындау ерекшеліктері. Жинау, кептіру, сақтау ерекшеліктері. Латынша, қазақша және орысша атаулары, қолданылуы, дәрі-дәрмектері.	1	
	СС.13 Дәрілік өсімдік шикізатын гистохимиялық және микрохимиялық талдау.	2	10
	ОБӨЖ 5. БӨЖ 5 орындау бойынша кеңес беру.		
14	Д.14. «Гүлдері» дәрілік өсімдік шикізатын дайындау ерекшеліктері. Жинау, кептіру, сақтау ерекшеліктері. Латынша, қазақша және орысша атаулары, қолданылуы, дәрі-дәрмектері.	1	
	СС.14. Дәрілік өсімдік шикізатына фармакопоялық мақалалар (МФ XI). Құру тәртібі.	2	5
	СӨЖ 5. «Қабығы, бүршіктері» дәрілік өсімдік шикізатын дайындау ерекшеліктері. Жинау, кептіру, сақтау ерекшеліктері. Латынша, қазақша және орысша атаулары, қолданылуы, дәрі-дәрмектері.		10
15	Д. 15. «Шөбі» дәрілік өсімдік шикізатын дайындау ерекшеліктері. Жинау, кептіру, сақтау ерекшеліктері. Латынша, қазақша және орысша атаулары, қолданылуы, дәрі-дәрмектері.	1	
	СС.15 «Шөбі» дәрілік өсімдік шикізатын дайындау ерекшеліктері. Жинау, кептіру, сақтау ерекшеліктері.	2	10
	ОБӨЖ 6. Емтихан тапсыру ережелерімен таныстыру.		
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Декап _____

Кафедра меңгерушісі _____

Дәріскер _____

Құрманбаева М.С.

Кегенова Г.Б.

Мамурова А.Т.